

INDUMENTARIA VALENCIANA

Una de les coses que més clarament mostren les costums i creències dels nostres avantpassats, és la manera de vestir en cada ocasió de la vida diària de les persones. Vestir-se per al treball, per a la festa, per al dol, etc. etc. I al conjunt d'eixes formes de vestir se li diu indumentària.

L'indumentària tradicional valenciana és molt rica en formes, calitats i colors que varien d'unes comarques a unes altres, segons siguen les condicions climàtiques, econòmiques o socials de cadascuna d'elles, però els més característics de la nostra cultura, coneguts en l'actualitat, són els trages que vestia la gent senzilla i treballadora, els trages populars dels segles XVIII i XIX.

Generalment el trage està dividit en dos parts separades per la cintura i en el que es poden distingir les peces interiors o íntimes, que estan en contacte en la pell i les exteriors, que cobrixen a les interiors.

En la dona les peces íntimes eren la camisa, les sinagües i les calces i en l'home eren la camisa, els saragüells i els calçons.

En quant a les peces exteriors n'hi havia molta varietat i així la dona portava en la part superior el gipó, el mantonet, la mantellina i el mantó i en la part inferior el refaix o la falda (guardapeus o basquinya) i sobre esta el devantal.

L'home portava en la part superior el jupetí, la jupa o la brusa i en la part inferior normalment sols portava els seragüells o calçons, encara que estos a vegades els cobrien en altres de distint color i més curts que estaven subjectes a la cintura per la faixa.

De complement per a quan feia fret portava capa o una manta.

La dona es feia el monyo arreplegat en el tos i subject per una o dos agulles llargues i l'home es subjectava el monyo, si el tenia llarc, en una còfia i quan el tenia curt s'el cobria en un barret, gorra o mocador.

Calçaven espadenyes o albarques, tant l'home com la dona, encara que esta quan es vestia de festa calçava sabates de tacó baixet.

En quant a joyes l'home solia portar-ne poques, botons en el jupetí, tancadors de camisa; però la dona lluia una gran varietat d'elles, agulles, pintes, arracades, joya del coll, fermall i sivelles.

No cap dubte que l'indumentària valenciana posseïx una gran riquesa en trages i complements que no deguem deixar que es perga, per això, per a donar-los a conèixer a tots, esta Entitat Cultural en este 30 aniversari de la seua fundació, ha organitzat en els seu local social, una Mostra d'Indumentària Valenciana dels segles XVIII i XIX.

Micro-relats

Reproducció completa dels tres premis de Micro-relats otorgats en el sopar de l'entrega dels premis del Concurs de Narrativa El Piló de l'any 2009.

PRIMER PREMI

Titul: *Una gran preocupació*

Autor: **Manuel Navarro**

Estic preocupat..... Molt preocupat. Hui he rebut una citació de l'uròlec per a passar la pròxima semana la revisió anual; i això és lo que me té tan preocupat.

La preocupació no és per que puga trobar-me gens roïn, puix ya fa més de quinze anys que tinc un problema de pròstata, mantenint-lo controlat des de llavors.

Tampoc és per la pròpia revisió en si, per més que el meu uròlec és molt estricte i no perdona mai l'exploració rectal. No cal que faça un detall pormenorizat de lo que és això, puix el qui ho ha patit en les seues carns té coneiximent de lo que és eixe furgadit, i el que encara no ha passat per ahí que no es preocupe, puix més pronte o més tart ho sabrà.

El motiu de la meua preocupació, una gran preocupació, és que des de fa un temps a esta banda, cada any espere eixe moment en més ilusió

SEGON PREMI

Titul: *Intercanvis per crisis*

Autor: **Aureli López i Muñoz**

Ací vos presente un curt escrit que busca baratar les fams en crit; es lloga lloc de treball, a estall, per a matar el badall. & coche i vivenda a mig pagar per les lletres que falten i un dinar. & apartament a vora mar perque els meus fills ya no em deixen estar. & tomateta tendra i ardent per a "niu" famolenc en canut potent. & pardal en cant llarc i repic per a insatisfetes en fam de melic. & líder dur i mascliste per al parany valencianiste. & regne desventat passat a comunitat per nou país de navaixa que se'ls passa per la faixa. & sentiment idealiste per sòu apanyat i realiste. & despaig gran de bons sicòlecs per a tractar el cap de tants filòlecs. & llengua en bon us del poble pla per un invent malaltuç per al demà. & l'AVLL. i Sant Miquel per a alluntar d'allí la mala fel. & bona mà per a fer trages i en acceptar t'arreglen l'equipage. & conseller que està mig fòra per a cuidar jardins i la font mora. & vell govern descolorit abans de que tot pegue l'esclafit. & pensador impenitent per si el trellat li entrara de repent. Com a remat sec i trencat, ya sabeu que... si l'esquerra erra i la dreta apreta tots a nem per terra i fluixos d'aixeta.

TERCER PREMI

Titul: *L'aguardava*

Autor: **Rafel Melià Castelló**

L'aguardava. Fea tant de temps que la tirava de menys, que sabia que no podria fer-se més llarga la seua absència. Sempre recordí en enyor aquelles visites que em dedicara en atres époques, que arribaren a constituir per a mi un fet inseparable de la meua existència. Visites que, des de l'infància, m'acostumaren a la seua presència junt a mi, que sempre m'omplien de calor, d'un foc interior que em fera passar junt ad ella hores inoblidables en el llit, fruit els dos d'una misteriosa unió, que nos portava al cim d'un plaer inexplicable, sobre tot per ad ella. Reconec que els nostres encontres en el llit foren importants per als dos.

L'aguardava cada any en interès creixent, puix sempre se m'oferia de forma distinta a les anteriors. Passaren varis anys, i quan menys creïa que la tornaria a vore, fa un mes la viu de nou. Perque, sí, a pesar de la vacuna, la grip ha tornat a visitar-me enguany.

E U R O P E A D E

XLVI Europeade Klaipeda (Lituania) (Del 18 al 30 de juliol 2009)

Un any més esta Entitat Cultural El Piló ha participat, junt al grup Xafarnat de Paterna, en una Europeade, la número 46, que enguany es va fer en la ciutat lituana de Klaipeda.

El dia 18 de Juliol eixírem des de Burjassot passant per Paterna cap a la ciutat francesa de Mâcon, a la que aplegàrem per la vesprada i després de deixar les maletes en l'hotel visitàrem el centre de la ciutat.

Al dia següent i ya descansats de la llarga etapa del dia anterior, mamprenguérem viage cap a la ciutat alemanya de Leipzig en la que visitàrem els monuments més significatius i dormírem.

El tercer dia tornàrem a pujar en l'autobús per a dirigir-nos a la ciutat polaca de Poznan, la que visitàrem per la vesprada i dormírem.

El quart dia, tornàrem a pujar a l'autobús i enfilàrem cap a la ciutat polaca de Bialystok, en la que dormírem després d'haver-la visitat.

I al quint dia ya agarràrem l'autobús en alegria perque teníem l'ilusió d'aplegar al nostre destí, cosa que així va ocórrer sobre les 18 hores, ¡per fi vàrem vore Klaipeda!.

Després de registrar el grup i de sopar es retiràrem al lloc que nos havien destinat per a l'estage, que era un Institut d'Ensenyança Mija, que estava a les afores de la ciutat.

Des del dia següent, 23 de Juliol, fins al dia 25, actuàrem en les distintes manifestacions pròpies de l'Europeade, com Europeade Forum, actuacions dels grups participants o la desfilada pels carrers de Klaipeda, cosa esta última que nos meravillà, puix desfilàrem per una avinguda molt ampla i llarga per a una ciutat d'uns 200.000 habitants.

El dia 24 tinguérem dia lliure i l'aprofitàrem per a anar d'excursió al Parc Natural de la península de Curonia, a on en el "Bosc de les bruixes" n'hi ha una gran quantitat d'escultures tallades en els mateixos troncs dels arbres, que representen les llegendes de la zona, dimonis, sirenes i bruixes.

Per la nit d'eixe dia fon l'apoteosi de tots els anys, puix observats per 10 grups participants d'atres països vàrem cuinar una gran paella en una de les places de la ciutat, paella que va ser pràcticament arrasada pels observadors, que quedàren molt contents de tastar este plat tan suculent.

El dia 26 de Juliol eixírem de Klaipeda en direcció a València, pero encara nos quedaven emocions per viure, ya que eixe mateix dia férem nit en Varsovia. A l'endemà arrivàrem a Berlin, visitant la porta de Brandemburgo, entre atres i férem nit.

El dia 28 eixírem cap a la ciutat alemanya de Stuttgart, on després d'una visita ràpida vàrem dormir i al dia següent continuàrem viege fins a la ciutat francesa de Nimes, on verem la plaça de bous. I ya el dia 30 de Juliol acabàrem el nostre viage aplegant a Burjassot per la nit.

Aplegàrem cansats, puix recorreguérem prop de 8000 Km., pero contents perque creem que ha segut un viage irrepitable pel bon rollo que es respirava entre tots els viagers i una de les millors Europeades, no tant per la bona organització com per la gran quantitat de gent que n'hi havia en totes les actuacions, sobre tot en la desfilada, preguntant als participants per la seua procedència i costums.

Mostra d'indumentària valenciana

Una de les activitats que tenia programades El Piló en commemoració del 30 Aniversari de la seua fundació era la de donar a conèixer en una exposició les principals facetes de l'indumentària valenciana dels nostres avantpassats, cosa que vàrem fer des del dia 19 al 29 de Setembre, en el nostre local social.

L'exposició, a la que denominàrem Mostra, puix les condicions del local no permeten fer-la més extensa, estava composta per roba confeccionada en els sigles XXVIII i XIX i mostrava camises, sinagües, faldes, mantonets, mantons, devantals, calces, sabates, jupetins, saragüells, espadenyes, etc. etc., així com també les joyes típiques de la dona, agulles de monyo, arracades, joyes de coll, pintes, fermalls, sivelles, pulseres, etc. etc.

Tota la roba mostrada nos la va cedir l'Associació Cultural El Forcat, de València, que és la propietària d'ella i també feu el

montage de la Mostra i les joyes foren cedides per l'empresa Art-Antic, de Burjassot.

L'acte inaugural va ser el dia 19 de Setembre i contà en l'assistència de númerós públic i quatre regidors del P.P. en l'Ajuntament de Burjassot així com d'alguns membres d'El Forcat.

En primer lloc el grup de danses El Piló va oferir una actuació de dansa en el carrer i a continuació i ja dins del local, un membre d'El Forcat va donar una detallada explicació de l'indumentària valenciana que allí havia.

Tancà l'acte el president d'El Piló, Josep Barat, agraint l'assistència dels presents i animant a la gent a visitar la Mostra, puix que lo allí mostrat és un llegat inigualable de la nostra Cultura Valenciana. Després l'Entitat obsequià als presents en una "picaeta".

La Mostra va estar oberta fins al dia 29 de Setembre, de 19 a 21 hores, i en eixos dies ha segut gran quantitat de visitants els que s'han acostat a vore-la.

NOTICIES

Poques són les notícies que podem donar des de l'últim Bolletí, perquè en l'estiu n'hi han poques activitats, però no obstant hem de resenyar que el grup de Danses va actuar el dia 19 de Setembre en una dansa en la baixada de la Verge de la Cabeça.

El grup de Cant d'Estil d'El Piló feu el mateix dia 19 de Setembre una cantà organitzada pels Clavaris de Sant Miquel de

Burjassot. Pepita Burguete i Vicent Fita, reforçats per la cantaora Marisé i el versor Paco de Sant Marcellí i acompanyats de tabal, dolçaina, trombó de vares, clarinet i trompeta, dedicaren un bon repertori als Clavaris de Sant Miquel i als de Sant Roc, de Burjassot i a les Clavarieses de l'Encontre i del Novenari de la Verge de la Cabeça, patrona d'esta població.